

PROGRAM SARAJEVSKOG OTVORENOG CENTRA POVODOM 8. MARTA 2017 - MEĐUNARODNOG DANA ŽENA

Ideja i simbolika 8. marta vezuje se za početke industrijalizacije i 1857. godinu, kada su se tekstilne radnice u New Yorku organizovale da bi skrenule pažnju na loše uslove rada i niske plate. Policija je razbila njihove demonstracije, ali je to rezultiralo osnivanjem prvog sindikata radnica. Protesti 8. marta su se događali i narednih decenija, a najmasovniji i najpoznatiji je bio 1908. godine kada je 15.000 žena marširalo New Yorkom tražeći kraće radno vrijeme, bolje plate i pravo glasa. U Kopenhagenu je 1910. godine održana prva Međunarodna ženska konferencija, koju je organizovala Socijalistička internacionala, kada je na prijedlog socijalistkinje Clare Zetkin ustanovljen Međunarodni dan žena. Ideja je bila da žene svuda na svijetu 8. marta organizovanije, masovnije i glasnije nego inače, skreću pažnju na uslove rada i zahtijevaju prava koja im pripadaju. Godine 1911. Međunarodni dan žena obilježilo je preko milion osoba u Austriji, Danskoj, Njemačkoj i Švicarskoj, koje su izašle na ulice da podrže pravo žena na rad, na obrazovanje, na učešće u političkom životu. Mart 1911. pamti se i po požaru u jednoj njujorškoj fabrici, kada je poginulo više od 140 radnica, većinom imigrantkinja.

Žene Bosne i Hercegovine organizovale su masovni javni skup 8. marta 1913. godine, na Međunarodni dan žena. Taj skup se pretvorio u protestni skup na kojem su okupljene zahtijevale, prije svega, ekonomsko i političko oslobođanje žena. Na skupu je pročitan i pozdravni telegram Clare Zetkin, koji je poslala u ime Međunarodne organizacije socijaldemokratkinja. U Sarajevu je 1918. godine masovno obilježen 8. mart, kao javna Proslava ženskog dana, gdje se okupilo oko 2000 žena iz čitave zemlje i svih vjeroispovijesti.

Proslavljanje 8. marta je postalo dio kulture mnogih zemalja, koje su baštinile ideje o važnosti radničke, socijalističke, ekonomske i političke borbe protiv nejednakosti, seksizma i svih drugih nepravdi koje proizlaze iz neravnopravnosti spolova. Ujedinjeni narodi su 1977. godine donijeli rezoluciju o redovnom obilježavanju 8. marta kao Međunarodnog dana žena.

Sarajevski otvoreni centar, kao feministička organizacija koja zagovara puno poštivanje ljudskih prava i društvenu inkluziju LGBTI (lezbejki, gej, biseksualnih, trans* i interspolnih) osoba i žena, organizuje niz aktivnosti kojima će obilježiti ovaj značajni dan i kojima će skrenuti pažnju javnosti na goruće probleme koji se tiču rodne ravnopravnosti u Bosni i Hercegovini.

**PROGRAM SARAJEVSKOG OTVORENOG CENTRA
POVODOM 8. MARTA 2017 - MEĐUNARODNOG DANA ŽENA**

Kad?	Šta?	Gdje?	Kontakt osoba:
od ponedjeljka, 6.3.2017.	<p>Emisija u saradnji sa Radio Slobodna Evropa Biomedicinski potpomognuta oplodnja u BiH</p> <p>Cilj emisije je da se sa nadležnim osobama iz tri nivoa zakonodavne vlasti te predstavnicom organizacije civilnog društva u javni prostor, kroz dijalošku emisiju, govori o problemu pristupa parova medicinski potpomognutoj oplodnji. Ova tema postala je posebno aktuelna nakon što na državnom nivou okvirni zakon nije dobio podršku, a zakon koji bi ovo pitanje trebao regulisati na nivou FBiH nedavno je prošao Predstavnički dom Parlamenta FBiH u formi nacрта, te trenutno prolazi kroz javne rasprave. Unutar FBiH ovo pitanje regulisano je drugačije u svakom od kantona, a odnedavno i Opština Centar Kantona Sarajevo finansijski podržava parove u pristupu ovom vidu oplodnje.</p> <p>Datum prvog prikazivanja: ponedjeljak 06. mart 2017. godine</p> <p><i>Emisiju će realizovati Radio Slobodna Evropa u saradnji sa Sarajevskim otvorenim centrom kao koordinirajućom organizacijom Inicijative za monitoring evropskih integracija BiH.</i></p>	Radio Slobodna Evropa (dostupno i online)	Inela Hadžić inela@soc.ba 033/551-000
utorak, 7.3.2017. 11 sati	<p>Press konferencija - u susret 8. martu Ljudska prava žena Narandžasti izvještaj 2017. koji daje pregled stanja za 2016. i pogled u 2017. godinu</p> <p>Koji je napredak postignut tokom 2016. godine u polju rodne ravnopravnosti i ljudskih prava žena? Da li je bilo napretka ili na scenu</p>	Sarajevo Trg ispred Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine	Maida Zagorac maida@soc.ba 033/551-000

**PROGRAM SARAJEVSKOG OTVORENOG CENTRA
POVODOM 8. MARTA 2017 - MEĐUNARODNOG DANA ŽENA**

	<p>dolaze konzervativni trendovi koji mogu da ugroze i trenutni teško dostignuti nivo ravnopravnosti koji je daleko od idealnog? Da li su Lokalni izbori 2016. godine donijeli veće učešće žena u političkom životu? Kako su se provodile javne politike, strategije, akcioni planovi koje se tiču žena i muškaraca?</p> <p>Odgovore na ova i druga pitanja koja su obilježila proteklu godinu u oblasti rodne ravnopravnosti i ljudskih prava žena daju autorice Narandžastog izvještaja za 2016. godinu.</p> <p><i>Aktivnost se realizuje uz finansijsku podršku za program Prava žena Sarajevskog otvorenog centra koju pružaju (po abecednom redu) Ambasada Kraljevine Norveške, Fondacija Friedrich Ebert, Fond otvoreno društvo BiH i Švedska međunarodna razvojna agencija (SIDA).</i></p>		
<p>srijeda, 8.3.2017. 18 sati</p>	<p>Izložba Ustaj, ženo! Europeizacija i emancipacija. Slučaj Nafije Sarajlic - crtice i teme</p> <p>Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti, uz podršku Sarajevskog otvorenog centra, postavlja izložbu o Nafiji Sarajlić, kako bi bh. javnost po prvi put mogla da vidi svo bogatstvo njenog opusa, van uobičajenog diskursa koji je predstavlja kao uzornu spisateljicu koja se povukla iz književnog svijeta jer je postala majka. Nafija Sarajlić je kroz svoj rad pisala i o tome da je modernizacija emacipirala muškarce, a žene ostavila bez ičega. Doprinos ove izložbe, kao i prethodne koja je bila posvećena Raziji Handžić, ogleda se u afirmiranju bh. ženskog kulturnog stvaralaštva. Izložba je i način da se ukaže na sistematsko zanemarivanje žena i njihovog doprinosa bh. društvu i institucijama kulture i nauke.</p> <p><i>Izložbu realizuje Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti u saradnji sa Sarajevskim otvorenom centrom (uz finansijsku podršku Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju).</i></p>	<p>Sarajevo</p> <p>Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti Sime Milutinovića Sarajlije 7</p>	<p>Jasmina Čaušević</p> <p>jasmina@soc.ba 033/551-000</p>

**PROGRAM SARAJEVSKOG OTVORENOG CENTRA
POVODOM 8. MARTA 2017 - MEĐUNARODNOG DANA ŽENA**

<p>8-21.3.2017.</p>	<p>Bilbord i online kampanja Zaštitimo radnice</p> <p>Ne produžuju nam se ugovori o radu zbog trudnoće! Ne isplaćuju nam se porodijske naknade! Ostajemo bez posla ako planiramo porodicu ili kad zatrudnimo! Pri razgovoru za posao upućuju nam se pitanja o bračnom stanju, planiranju porodice i trudnoći! Radimo u nehumanim uslovima, ali dobro je dok radimo! Na sve ovo poručujemo: Zaštitimo radnice! Pojačajmo inspeksijski nadzor nad poslodavcima u FBiH!</p> <p>Od 08-21. marta Sarajevski otvoreni centar postavlja bilbord kampanju simboličnog naziva: Zaštitimo radnice na više lokacijama u Sarajevu, čiji fokus je na radu i odnosima iz rada, ponašanju poslodavaca prema radnicama te trenutnim problemima sa kojima se one suočavaju u vezi s trudnoćom, majčinstvom ili planiranjem porodice. Cilj kampanje jeste podizanje svijesti žena o njihovim pravima i poticanje nadležnih da stanu u kraj gore navedenim praksama i počnu proaktivno raditi na rješavanju ovog problema.</p> <p><i>Bilbord kampanja se realizira uz podršku Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA).</i></p>	<p>Sarajevo</p>	<p>Maida Zagorac maida@soc.ba 033/551-000</p>
<p>ponedjeljak, 13.03.2017. 10-12 sati</p> <p>(čeka se potvrda datuma)</p>	<p>Tematska sjednica Zaštita radnica u Federaciji BiH kroz zakonske propise</p> <p>Prezentiramo policy dokument koji daje prijedlog izmjena i dopuna Zakona o radu FBiH koje je potrebno provesti kako bi se unaprijedila zaštita prava radnica i radnika u vezi sa majčinstvom, očinstvom i brigom djece, kao i da bi se stvorili bolji uslovi za ostvarivanje ravnopravnosti spolova u porodičnom i društvenom životu. Dokument se oslanja na relevantne međunarodne i standarde prava EU te komparativnu praksu,</p>	<p>Sarajevo Parlament Federacije BiH Velika sala Hamdije Kreševljakovića 3</p>	<p>Delila Hasanbegović delila@soc.ba 033/551-000</p>

**PROGRAM SARAJEVSKOG OTVORENOG CENTRA
POVODOM 8. MARTA 2017 - MEĐUNARODNOG DANA ŽENA**

	<p>kao i potrebu harmoniziranja standarda zaštite koju pružaju različiti izvori radnog zakonodavstva u BiH i relevantni dokumenti iz oblasti ravnopravnosti spolova.</p> <p>Majčinstvo, roditeljstvo i očinstvo i pravo EU</p> <p>Primarni cilj ove publikacije je ukazati na odredbe Ugovora o funkcionisanju EU i Povelje o osnovnim pravima EU te direktiva koje se odnose na zaštitu majčinstva, roditeljstva i očinstva koje trebaju biti prenesene u zakonodavstvo zemalja članica ili onih koje to žele postati. Autorica ove publikacije, Natalija Petrić izradila je pregled standarda zaštite roditeljstva za organizaciju Helsinški parlament građana Banja Luka. Standardi spomenuti u ovoj publikaciji svakako su osnov za rješenja spomenuta u prethodno predstavljenom policy paperu.</p> <p><i>Tematska sjednica i promocija publikacija se realizira uz podršku Ambasade Kraljevine Norveške u BiH.</i></p>		
<p>četvrtak, 16.3.2017. 18 sati</p>	<p>5. ciklus feminističkih predavanja i razgovora <i>Neko je rekao feminizam?! Selo i feminizam</i></p> <p>Sarajevski otvoreni centar u saradnji sa Fondacijom Friedrich Ebert započinje peti ciklus predavanja <i>Neko je rekao feminizam?!</i> koji će trajati od marta do novembra 2017. godine. Peti ciklus će činiti 6 predavanja i razgovora, a teme će biti vezane za feministička čitanja života žena na selu, pornografije, siromaštva, pozicije trans* žena, muzike, te sajber nasilja.</p> <p>Ciklus otvaramo razgovorom na temu Selo i feminizam, a uvodničarke su Danka Zelić i Fatima Bilčević.</p> <p><i>Događaj se realizuje uz podršku Fondacije Friedrich Ebert, Ured u BiH.</i></p>	<p>Sarajevo</p> <p>Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti Sime Milutinovića Sarajlije 7</p>	<p>Jasmina Čaušević i Dina Vilić</p> <p>jasmina@soc.ba dina@soc.ba 033/551-000</p>